

INFORMATIEVE TRANSGENDER

VERWONDEREN OVER TRANSGENDER

SOCIALISATIE IN GENDERROLLEN

We krijgen het met de papfles mee. Onbewust krijgen we als jongen of als meisje waarden en normen mee die horen bij ons geslacht en gender. Meisjes dragen roze, jongens dragen blauw. Dat zorgt ervoor dat we gesocialiseerd worden in de rollen en identiteit die horen bij een bepaald geslacht. Meisjes zullen poppen krijgen om mee te spelen en jongens auto's omdat dat in onze cultuur geassocieerd wordt met een bepaald geslacht. Transgenders gaan tegen die socialisatie in of zetten zich hier tegen af omdat ze zich niet goed bij voelen bij hun geslacht.

ONVOORSPELBAAR

Hoe de genderidentiteit en genderexpressie van een kind zal evolueren kan je nooit op voorhand weten. Als een jongetje zich van jongs af een meisje voelt en ook liever jurkjes draagt, blijft dat niet per se zo. 80 procent van de kinderen die op jonge leeftijd aangemeld worden bij het genderteam blijkt zich later met zijn/haar geslacht te verzoenen. De andere 20 procent wordt transgender.

ZELFONTDEKKING

Het is voor veel kinderen en jongeren die zich transgender voelen niet gemakkelijk. Vaak zijn ze verward over wie ze nu juist zijn of wie ze willen zijn. We krijgen in onze huidige maatschappij erg snel labels opgekleefd die bepaalde verwachtingen en stereotypen met zich meebrengen. Een kind dat als transgender benoemd wordt, krijgt al snel te horen dat het op 18-jarige leeftijd sowieso een operatie zal uitvoeren. Dat hoeft natuurlijk helemaal niet het geval te zijn. Iedereen, jong en oud, heeft het recht op experiment, het recht om aan verwachtingen te ontsnappen.

UIT DE KAST KOMEN

Net zoals bij holebi's kunnen transgenders ook uit de kast komen. Het enige verschil is dat transgenders hun nieuwe identiteit ook uiterlijk kunnen tonen. Het is waarschijnlijk dat iets veranderd is aan het voorkomen, aan de naam of aan de aanspreking van de persoon. Voor sommigen is dat heel confronterend. Er is immers een behoorlijke stap tussen het idee en de realiteit.

WHAT'S IN A NAME?

Als we willen beschrijven wat transgender inhoudt, is het nodig om eerst wat duiding te geven bij de termen geslacht en gender.

Geslacht is biologisch en genetisch bepaald. We onderscheiden hierin doorgaans een vrouw (XX) en een man (XY) met uiterlijke geslachtskenmerken en voortplantingsorganen. Toch zijn ook andere vormen mogelijk (XXY of XYY), het geslacht is dan biologisch onduidelijk waardoor we spreken over interseksualiteit.

Gender is de sociale, culturele en psychologische invulling die mensen geven aan een bepaald geslacht en dus vrouwelijkheid of mannelijkheid. Hoe gender invulling krijgt, is afhankelijk van tijd en cultuur. Gender kan zich uiten in een genderidentiteit waarbij je jezelf gaat omschrijven of zien als man of vrouw of iets anders. Genderexpressie is dan de manier waarop je die identiteit tot uiting brengt.

We spreken over transgender als de genderidentiteit of genderexpressie afwijkt van de verwachtingen die vanuit de omgeving aan iemands geslacht verbonden worden. Het is een koepelterm voor travestie, transgenderisme en transeksualiteit en alle andere vormen van gendervariantie.

Travestie

Een travestiet kleedt zich sporadisch of regelmatig in de kledij die cultureel met het andere geslacht wordt geassocieerd. De genderexpressie van die persoon wijkt dus af van zijn of haar geslacht en de verwachtingen vanuit de omgeving. De genderidentiteit kan verschillen.

Transgenderisme

Sommige mensen begeven zich in een zone tussen vrouw en man in. Ze combineren mannelijke en vrouwelijke kenmerken, zien zich als man én vrouw of net als geen van beide. Het gaat dus om een tweedelige genderidentiteit en expressie. Ze zijn het kortom niet eens met de opdeling man-vrouw en voelen zich soms man, soms vrouw.

Transeksualiteit

Een transeksueel herkent zich niet in zijn of haar geboortegeslacht en wil dat in meer of mindere mate laten aanpassen door gebruik van hormonen en/of operatieve ingrepen. Hun geslacht komt niet overeen met hun genderidentiteit. Hoe ze dat tot uiting brengen, en dus hun genderexpressie, kan verschillen.

TIPS&TRICKS

Zorg voor vertrouwen

Als je vermoedt dat een kind of een jongere uit jouw groep transgender is maar nog niet uit de kast kwam dan hou je dat beter voor jezelf. Zie je dat het kind het moeilijk heeft? Knoop dan een gesprek aan, maar zorg voor een vertrouwelijke sfeer. Spreek het kind of de jongere niet aan waar iedereen bij is. Als het kind of de jongere toegeeft dergelijke transseksuele gevoelens te hebben is het belangrijk om dat niet meteen aan de grote klok te hangen. Probeer het kind of de jongere te begeleiden maar dwing niet om uit de kast te komen.

Aandacht voor de impact op de naasten en omgeving

Als iemand zich out als transgender, is dat niet enkel een grote stap voor de persoon zelf, maar heeft dat ook op de naaste omgeving een impact. Het is belangrijk dat ook naasten of het bredere netwerk dan bekend zijn met het transgenderthema en dat ze niet met hun vragen blijven zitten.

Wees aandachtig voor alarmerende signalen

Meestal gaat het bij transgenders over jongeren maar ook bij kinderen kan het al voorkomen. Jongeren zitten net in een periode waarbij identiteitsvorming erg belangrijk is. Voor transgenders geldt dat in het bijzonder. Ze liggen in de knoop met zichzelf en weten niet goed welke identiteit ze willen aannemen. Vaak gaat dat gepaard met verwarde gevoelens en krijgen veel van die jongeren een depressie of zelfmoordneigingen. Probeer daarover open te praten met de jongere en verwijs hen bij zware problemen door naar hulpverlening.

Reageer op pesten en discriminatie

Nog meer dan holebi's zijn transgenders onderhevig aan pesten en discriminatie. Mensen begrijpen hen niet waardoor ze hen gaan uitlachen, negeren of verwijten. Dat kan schadelijke gevolgen hebben voor de jongere in kwestie. Transgenders hebben meestal al een negatief zelfbeeld, maar daardoor komen ze alleen nog maar dieper in de put.

BRONNEN EN NUTTIGE INFO

Op www.transgenderinfo.be kan je terecht met allerlei vragen over het thema. Je vindt er data van praatavonden, de basisbrochure van de Vlaamse overheid over transgender en informatie over transgender gerelateerde zaken.

www.t-jong.be is een groep binnen Wel jong Niet Hetero die exclusief is voor transgenders. Natuurlijk zijn transgenders ook welkom bij de andere groepen.

Op www.min19.be kunnen transgender jongeren onder de 19 jaar elkaar zowel online als offline ontmoeten in een veilige omgeving.

Heel wat informatie en tips die gelden voor holebi's gelden ook voor transgenders. Raadpleeg de infofiche van KSA over holebi's voor meer informatie, tips en andere bronnen.